

Î N C H E I E R E

20 noiembrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Compania de Asigurări
„Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Drumuri Ialoveni” împotriva Companiei de Asigurări „Donaris Vienna
Insurance Group” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Adrian Țurcanu
privind încasarea despăgubirii de asigurare,

împotriva deciziei din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 septembrie 2017 Societatea pe Acțiuni „Drumuri Ialoveni” a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Companiei de Asigurări „Donaris Vienna
Insurance Group” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Adrian Țurcanu
privind încasarea despăgubirii de asigurare și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că desfășoară activitatea de
administrare și întreținere a traseului Chișinău–Leușeni, fapt ce se confirmă prin Lista
drumurilor atribuite SA „Drumuri Ialoveni” pentru desfășurarea activităților de
administrare și întreținere, anexa 1 la contractul din 27 mai 2015, încheiat cu
Administrația de Stat a Drumurilor.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 18 noiembrie 2016,
întocmit de către agentul constator al IP Ialoveni, intervenientul accesoriu Adrian
Țurcanu, care conducea automobilul de model „Honda Civic”, n/î XXX pe traseul
Leușeni-Chișinău km 17-800 spre direcția Chișinău, a ignorat prevederile pct.45-2 al
RCR, a derapat de pe traseul și s-a inversat, prin ce a comis o contravenție prevăzută
de art. 242 alin.(2) din Codul contravențional.

Potrivit devizului local întocmit de SA „Drumuri Ialoveni” prin acțiunile ilegale a
lui Țurcanu Adrian a fost derapat parapetul metalic de pe carosabilul în lungime de 12
metri, astfel, cauzându-i reclamantului un prejudiciul material de 10 753,93 de lei.

A indicat că, conform Dispoziției nr. RCA 10614 2017 din 25 iulie 2017 a CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA cu privire la declarația de daune din 08 iunie 2017, depusă de SA „Drumuri Ialoveni”, evenimentul produs a fost recunoscut drept caz neasigurat, cu respingerea cererii de acordare a despăgubirilor de asigurare.

În motivarea concluziilor sale, pîrîtul Compania de asigurări a făcut trimitere la art. 20 din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 „cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”, conform căruia persoana păgubită este obligată să asigure în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii informației despre producerea accidentului de autovehicul accesul asiguratorului la bunurile avariate prin accident de autovehicul, astfel, asiguratorul să dispună de posibilitatea de a constata întinderea reală a pagubelor.

Consideră reclamantul SA „Drumuri Ialoveni” că respingerea de către pârâțul CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA a cererii de acordare a despăgubirilor de asigurare este neîntemeiată.

A solicitat reclamantul încasarea din contul pârâtului CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA a prejudiciul material cauzat, în sumă de 10 753,29 de lei precum și cheltuielile de judecată în sumă de 322,60 de lei.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Drumuri Ialoveni” împotriva Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Adrian Țurcanu privind încasarea despăgubirii de asigurare, ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat de la Societatea pe Acțiuni „Drumuri Ialoveni” în beneficiul Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni, cheltuieli pentru asistența juridică în sumă de 3250 de lei.

Prin decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de SA „Drumuri Ialoveni”.

S-a casat integral hotărîrea Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 04 decembrie 2018, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către SA „Drumuri Ialoveni” împotriva CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, intervenient accesoriu Adrian Țurcanu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată suportate și s-a emis o hotărîre nouă prin care s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Drumuri Ialoveni” împotriva CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, intervenient accesoriu Adrian Țurcanu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată suportate.

S-a încasat de la CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA în beneficiul SA „Drumuri Ialoveni” prejudiciul cauzat în urma accidentului rutier în mărime de 10753,29 de lei și taxa de stat achitată în instanța de fond în mărime de 322,60 de lei și în instanța de apel în mărime de 241,95 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că concluzia instanței de fond este neîntemeiată, contravine normelor de drept material și probatoriului administrat.

A menționat că raportând cazul la prevederile art. 18-19 din Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, CA „Donaris Insurance Group” SA după ce a primit informația despre accidentul produs la 12 noiembrie 2016 de asiguratul Andrian

Țurcanu, urma să deschidă dosar de daune, să solicite de la poliție informații despre accident și consecințele lui, stipulate la art. 21 alin. (3) lit. a), să examineze bunurile avariate și să încheie în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii de despăgubire a pagubelor.

A indicat că în conformitate cu art. 20 alin. (6) din legea susnumită, persoana păgubită sau reprezentantul ei legal este obligat să asigure, în termenul specificat la art. 19 alin. (1) lit. c), accesul asiguratorului sau al reprezentantului de despăgubiri al acestuia la bunurile avariate prin accident de autovehicul, astfel, încât asiguratorul să dispună de posibilitatea de a constata întinderea reală a pagubelor.

Astfel, intimatul în sensul art. 19 din legea enunțată, fiind înștiințat despre accidentul 12 noiembrie 2016, produs de asiguratul Adrian Țurcanu și dispunând de copiile de documente de constatare a faptului și a circumstanțelor în care s-a produs accidentul de autovehicul, întocmit de colaboratorii organelor de poliție, urma să solicite de la păgubitul SA „Drumuri-Ialoveni” actele constatatoare pentru bunurile avariate, pentru determinarea reală a pagubelor produse în urma accidentului de către autovehiculul asigurat. Însă, din materialele cauzei, se atestă că intimatul nu a respectat prevederile art. 19 a legii, nu a deschis dosar de daune și nu a solicitat de la SA „Drumuri-Ialoveni” careva probe și nu a întreprins careva acțiuni întru vizualizarea parapetului avariat și determinarea pagubei cauzate, însă aceste inacțiuni nu-l scutesc pe intimat de obligația de a repara prejudiciul, produs în urma accidentului.

La caz, s-a stabilit că, SA „Drumuri Ialoveni” a înlocuit cu unul nou porțiunea de parapet avariat cu lungime de 12 m, întrucât conform contractului de antrepriză încheiat cu Întreprinderea de Stat „Administrația Drumurilor” art. 3.1.5, SA „Drumuri Ialoveni” se obligă să aprecieze și să execute imediat lucrările necesare, care vor asigura evitarea producerii accidentelor rutiere.

Din materialele cauzei rezultă că, SA „Drumuri Ialoveni” la începutul lunii iunie anul 2017 a fost informat de poliție despre faptul că, în urma accidentului rutier în cauză, a fost pornit dosar contravențional, Țurcanu Adrian fiind recunoscut vinovat în producerea accidentului rutier, iar autoturismul condus de Adrian Țurcanu fiind asigurat la CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA.

Astfel, la data de 08 iunie 2017 în urma cererii de despăgubire depuse de SA „Drumuri Ialoveni” către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, reprezentanții pârteii s-au deplasat la fața locului, au întocmit proces-verbal de constatare a pagubelor, prin care s-a constatat că parapetul metalic în lungime de 20 metri a fost înlocuit cu unul nou. În aceste circumstanțe, colegiul a respins argumentele precum că, persoana păgubită SA „Drumuri Ialoveni” nu a asigurat posibilitatea examinării bunurilor avariate de către asigurator, întrucât reprezentanții pârțului au avut posibilitatea să examineze starea parapetului deteriorat.

La 16 septembrie 2019 CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei recurate, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că la emiterea deciziei instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Astfel, instanța de apel în motivarea deciziei dispuse, face trimitere la prevederile art. 18 alin. (2) din Legea nr. 414 din 22.07.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, care instituie obligația

asigurătorului de a plăti despăgubirea indiferent dacă asiguratul a respectat obligația de informare stabilită în alin.(1) lit. b), b¹) și c) din art. sus numit. Însă, urmează de atenționat faptul că temeiul real al emiterii dispoziției nr. RCAI0614_2017 din 25 iulie 2017, de refuz în acordarea despăgubirii de asigurare, nu constituie nerespectarea obligației de informare stabilită în alin. (1) lit. b), b¹) și c) din art. 18 din legea sus citată.

Respectiv, faptul că persoana păgubită nu a prezentat asigurătorului bunul prejudiciat, ultimul fiind pus în imposibilitate de a constata întinderea daunei, a condiționat dreptul de a respinge cererea de achitare a despăgubirii de asigurare.

Drept urmare, în circumstanțele în care persoana păgubită, SA „Drumuri Ialoveni”, nu a asigurat posibilitatea examinării bunurilor avariate de către asigurător, bunurile pretinse deteriorate din vina asiguratului fiind deja reparate, asigurătorul nu dispune de posibilitatea de a stabili „raportul obiectiv - cauză și efect”, precum și de a constata întinderea reală a pagubelor create reclamantului prin acțiunile asiguratului, în atare circumstanțe, refuzul în achitarea despăgubirii de asigurare este absolut întemeiat.

La examinarea cauzei, instanța de apel a apreciat arbitrar probele în măsura în care aceasta a dus la soluționarea greșită a cauzei.

Mai mult ca atât, în pofida faptului că conform Codul de procedură civilă, obiect a apelului constituie verificarea corectitudinii constatării circumstanțelor de fapt ale cauzei, instanța de apel nici măcar nu a studiat esența litigiului, ceea ce a condiționat aplicarea eronată a prevederilor legale.

Contrar concluziilor instanței de apel a menționat că avizarea daunei și solicitarea despăgubirii a fost efectuată prin depunerea declarației de daune nr. RCAI0614_2017 din 08 iunie 2017 de către reprezentantul împuternicit al SA „Drumuri Ialoveni”, Sacara Ion, la aceeași dată fiind deschis dosarul de daune. Iar urmare a solicitării asigurătorului de a prezenta bunul deteriorat a fost întocmit procesul-verbal din 08 iunie 2017 cu privire la constatarea pagubelor semnat de reprezentanții împuterniciți ai părților, prin care reprezentantul SA „Drumuri Ialoveni” indică că: „porțiunea de parapet menționată în documentația de la poliție defecte vizibile nu are, și că, porțiunea de drum km 17+800, traseul Chișinău-Leușeni direcția spre Chișinău, partea dreaptă, parapetul metalic a fost reparat. Sunt vizibile 20 m parapet metalic nou. Se observă diferența de culoare și este mai curată și se observă că a fost instalată recent”. Declarații consemnate în procesul-verbal de constatare a pagubelor, confirmate prin semnătura reprezentanților Bivol Ion și Vereteno Vitali.

Respectiv, contrar aprecierii instanței de apel, actele anexate la dosar denotă că CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA a respectat prevederile art. 19 din Legea nr. 414, în aceeași zi când a fost avizată dauna de către persoana păgubită reprezentantul asigurătorului s-a prezentat la fața locului pentru constatarea pagubelor unde nu a putut fixa deteriorările parapetului metalic.

La fel, contradictorii sunt și concluziile instanței de apel cu referire la porțiunea de parapet metalic deteriorat, unde în partea motivantă a deciziei se indică diferit că s-a constatat că a fost deteriorat 12 m de parapet și ulterior 20 m. Anume din aceste considerente este relevant ca asigurătorului să i se prezinte bunurile avariate spre examinare, pentru a stabili cu certitudine întinderea prejudiciului.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 10 iulie 2019 (f.d.132).

Astfel, recursul declarat la 16 septembrie 2019 de CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs

se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța ierarhic inferioară și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh